

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □cm obsegajoče se ne sprejme.

Gospodarske stvari.

Skrajševanje mladja trt koncem avgusta, pričetkom septembra.

Ako primerjamo naše domače dolenjsko vinogradarstvo, kakoršnega smo bili do zdaj vajeni, z onem drugih dežel, osobito z onem Spod. Avstrije in Nemčije v obče, prepričati se moramo pač, da je naše kaj prvotno. Mnogo del, katera se drugod redno vsako leto in z veliko natančnostjo opravlja, se pri nas niti ne pozna in temu dosledno, se vé da tudi ne izvršuje. Med taka dela spada na primer tako zvano mandanje in skrajševanje pognankov na spomlad, in skrajševanje mladja koncem avgusta in pričetkom septembra. Kar se prvega dela tiče, o njem zdaj govorili ne bodemo, ker je zanj čas že meseca maja potekel. Našim vinogradnikom, osobito tistim, kateri imajo še nove cepljene nasade, govoriti ter gorko priporočati hočemo pa drugo. To vrši se, kakor že naslov tega člančiča pové, zadnje dni avgusta, prve dni septembra. Vrši se pa jednostavno tako, da se trtam vse mladike, poldrugi do dva metra visoko skrajša, odreže. Odrezano mladje poveže se v male butarice, posuši v senci, ter shrani za poznejše grubanje ali gnojenje trt. Porabi se pa tudi lahko koj ob skrajšanju mladik in sicer za napravo komposta. V ta namen ga ni treba šele v butarice povezovati, marveč razseče se ga koj na malo ped dolge koščke, ter na kompost zmeče. Korist skrajševanja mladja v tem času je večstranska. Predvsem se doseže s tem boljši in hitrejši dozorenje mladik; kajti redilni sok, katerega trta ob tem času še iz zemlje soče, se ne porablja za popolnoma nepotrebno zdaljšanje pognankov (vrhov), marveč za popolno dozorenje na trti puščenih mladik. S pravočasnim skrajševanjem mladja doseže se drugič pa tudi veliko hitrejši in popolnejši dozorenje grozdja. To vsled tega, ker mu pride več redilnega soka v porabo, pa tudi vsled tega, ker zadobi več toplote, več solnca, kajti s skrajšanjem mladja odvzame se vinogradu dosti sence.

Tretjič se s pravočasnim skrajševanjem mladja tudi grozdni plesnobi in gnjilenji istega jako nasprotuje. Grozdna plesnoba, kakor glivica (gobica), potrebuje za svoje uspevanje dva glavna pogoja: toploto in vlažnost. S skrajševanjem mladja res da toploto pomnožimo, toda vlažnost pa bistveno zmanjšamo, ker hitrejši osušenje grozdja po rosi posebno pa po senci omogočimo.

Konečno navedemo lahko še tudi četrto korist skrajševanja mladja, in ta obstoji v tem, da se v zimskem času na trtah s skrajšanim mladjem nikdar toliko snega nabrati ne more, kakor na neskrajšanem, in to obvaruje pač marsikatero trto, da se deloma ali tudi popolnoma ne polomi.

Vse tukaj naštetje koristi skrajševanja mladja trt koncem avgusta in pričetkom septembra so pač tako velike, da bi jih nobeden vinogradnik prezreti ne smel, prezreti ne mogel. In zato pričakovati hočemo, da se ga bodo vsi napredni vinogradniki letos lotili. Da ga bodo po letošnji ugodni skušnji po tem leto za letom vršili, na tem pa nočemo niti trenutek dvomiti. Svariti moremo pa ob enem kaj resno vse naše vinogradnike pred jako nespametnim obiranjem listja (pirja) v bližini grozdja. Jako nespametno je pa to obiranje za to, ker ono, namesto da bi zorenje grozdja podpiralo, (kar se z obiranjem namerava), to še jako ovira. Kar provzroči peronospora vsled odpadanja listja na trtah po naravni poti, to provzroči obiranje listja po umetni, namreč — nedozorenje grozdja. Mladje naj toraj vsak vinogradnik skrajša, listje pusti naj pa vse lepo na miru.

Trtorejci pozor!

Primorski list od 26. julija prinese naslednji zanimivi spis gosp. Ant. Gerbeca, izšolanega ekonoma, katerega na njegovo željo tu priobčimo, in se tako glasi:

Po 14-letni izkušnji kakor oskrbnik posestev največjih trtorejcev na Goriškem sem si glede škropljenja z modro galico pridobil to-le prepričanje. Ako se zmes vitrijola z apnom na-

pravi več časa prej, ko se rabi, na pr. 2 ali celo 3 dni prej, tako škropljenje navadno ni nič koristilo, temveč je celo škodilo. Kajti vitrijol je med tem časom zgubil svojo prejšno moč; nekaj se ga je vsedlo na dno posode in strdilo ali skupaj spojilo, in čeravno se je z mešanjem zopet spojil z vodo, vendar ne več tako kemično, kakor prvič.

Zanimivo je iz pripovedovanja raznih vinogradnikov opazovati učinek škropljenja s tako storjeno zmesijo.

Ta mi je tožil, da mu je vse požgala peronospora ravno po škropljenju; njegov sosed pa mi je pripovedoval, da je škropil v istem času in z enakim odstotkom vitrijola, pa ima zelo lepo perje. Na to vprašam prvega: ali ste mogoče več časa prej napravili zmes, kakor ste škropili. Odgovori, da ne in reče: „Napravil sem in potem koj škropil.“ Nadalje pa prašam, kako vodo je rabil. Odgovoril je, da prav lepo čisto in mrzlo studenčnico. Vprašam drugega: kje ste pa vi vodo vzeli? A ta mi reče, da je vzel vodo iz neke luže (mlake).

Kaj je bilo toraj krivo, da prvi ni imel vspeha s škropljenjem? To, da je vzel mrzlo vodo za pripravljane modre galice. V mrzli vodi se vitrijol prav slabo razkaja; sicer je bil vitrijol že raztopljen, ker se ga navadno topi v posebni mali posodi in potem še le se ga zlije v glavno posodo, kjer se zmeša z apnom.

Vsakemu vinogradniku je tudi znano, da za raztopitev treba primerno gorke vode.

Ako pa je ona voda v glavni posodi zelo mrzla, se vitrijol ne spoji kemično, ampak se v tej mrzli vodi stisne in ostaja v bolj posameznih delih, odtod oni nevspeh pri škropljenju. Naravno pa mora tako škropljenje škodovati že radi tega, ker mrzla voda modre galice gotovo ne upliva dobro na segreto trsno perje. Kakor znano, peronospora ljubi vlažnost in gorkoto, da se hitreje razvija in širi, ko vsaka druga glivica. — Od tod toraj toliko pritožb. Zatoraj prosim vse čitatelje, naj opozorijo trtorajce na moj opomin, ker prepričani smejo biti, če odstranijo ta dva nedostatka in bodo o pravem času škropili, imeli bodo lepo zeleno trsno perje in lepo grozdje in za tem tudi — sladkega vinca polne sode.

Politični pregled.

Italijanski kralj Humbert umorjen. Iz italijanskega mesta Monca se brzogavi, da je bila ondi javna telovadba, ter se je kralj udeležil razdelitve daril. Ko je ob 10 uri zvečer s svojim prvim adjutantom v voz stopil, počili so trije streli, katerih eden je kralja v srce ranil, da je

v malo trenotkih umrl. Zločinca Getano Bressi so zgrabili; doma je blizu Toskane. Razjarjeno ljudstvo hotelo je zločinca na ulici pobiti, in straža je le s silo to zabranila. V treh minutah pripeljali so kralja do ondotnega letovišča, ter ga v posteljo prenesli, kjer je takoj izdihnil. Kraljica je k postelji prihitela, ter je bil pretresljiv prizor to videti.

Srbski kralj Aleksander zaročil se je z gospo Rada Mašin, ki je bila prej dvorna gospa pri njegovej materi Nataliji. Ker nevesta ni plemenitega rodu, je umevno, da je pri dvoru in v armadi vse po konci. Mnogi so očito proti temu, ter poroko kralju odkrito odsvetujejo, drugi se mlačno obnašajo in vabilom ogibajo. Razkralj Milan, oče vladajočega kralja, je silno srdit ter bi hotel zabraniti ta korak, a nima več mnogo zaslombe v dvornih krogih. Tudi je kralj očetu odločno prepovedal na Srbsko priti; opravičuje pa svojo poroko s tem, da zaradi očetovih prismodarij ne more neveste visokega rodu dobiti, pravi, da pa hoče od sedaj brez tujega vpliva po svojem prepričanju vladati, kajti dosedaj so vsako modro delovanje preprečila enkrat oče, drugikrat mati, temu pa mora konec biti.

Na **Kitajskem** vstaja ni čisto nič ponehala, poročila iz raznih krajev so vendar toliko si nasprotna, da po mnogem čitanji raznih poročil bralec končno vendar ne ve pri čem da je. Vojne moči raznih velevlasti so deloma pripravljene, deloma pa so odpotovale.

Piše se nam:

Iz Ljubljanske okolice, 25. julija. Naj zopet kaj sporočim Vam Dolenjcem, katerim se najbrž godi tako slabo, kakor nam v sredini dežele. Letošnji vedni nalivi so nam žito, posebno pšenico tako zatlačili na tla, da je po mnogo krajih bila od plevla prerašena. Ume se samo po sebi, da boče zrna le malo. Žetev je bila težavna, počasna pa grozno draga. Plačevali smo ženjice po 80 kr., po 1 gld., pa tudi po 1 gld. 10 kr. s brano vred na dan, pa jih še dobiti nismo mogli. Ženjica stane kmeta gotovo 9 do 10 gld. na teden. Ker pa je cena žitu tako nizka in boče še nižja, je pri letošnji žetvi našela zrnja komaj za 15 gld. Sedaj pride še mlatič, ki ne bo ceneji nego ženjica, pa seme, pa gnoj, pa oranje i. t. d. To je dobiček!

Slavna davčna komisija, posebno še baje c. kr. davčni nadzornik, pa vendar vidi pri kmetu le dobičke: najraje bi vsem naložil osebni davek. Z menoj pa bo potrdil vsak razsoden človek, ki pozna današnje razmere, da ga ni ne enega pravega kmeta (grajščakov tu ne mislim) ki bi imel toliko čistega dohodka, da bi bil zavezan plačevati osebni davek, ako nima še kakih stranskih dohodkov.

Pa od kod tako trda? Zakaj so delavci tako dragi? Pri vas Dolenjcih hitè najboljše moči v Ameriko, pri nas pa v fabriko. Hlapca, d-ekle že kar ne dobiš za drag denar. Če ga pa imaš, ga lepo gladi, sicer ti uide med največjim delom v fabriko.

Je-li to čudno. Prav nič ne. Tam ti dela svojih 10, morda 11 ur na dan, pa je prost. Kmet pa ob košnji, žetvi, ajdovi setvi tu okoli Ljubljane hodi spat ednajsto uro, okoli 2. po noči pa vstaja. In vendar se toliko govori in piše in zboruje in zahteva za delavce in skrajšanje delavnega časa.

Dobro. Privoščimo delavcem krvavo zaslužene krajcarje; ali gospoda, ne pozabite največjega trpina; ne pozabite delavca kmeta, ki komaj še diha pod težo dela in davka, in bode kmalu nehal dihati, ako se vse ne prevrne. Kmetje in zastopniki kmetov, katoliški shod se bliža, ki si je dal za nalogo prav posebno ozirati se tudi na gospodarske razmere. Prihitite na ta shod, posvetujte se, zahtevajte. Ako je treba organizacije drugim stanovom, je ta tembolj potrebna stann, ki preživlja vse druge. Pokažimo, da smo prosti, pa zavedni državljanji; prosti v spoznavanju svojega katoliškega mišljenja pa tudi prosti, da zastopamo svoje stanovske koristi!

Domače vesti.

(Za župnika v Krškem) je imenovan č. g. Ljudevit Škufca, župnik v Blagovici pri Moravčah.

(Gospod Viljem Pfeifer,) naš državni in deželni poslanec, podaril je 10 kron za „Našo Stražo“ namesto venca na grob njegovemu prijatelju, pokojnemu gospodu semiškemu dekanu Alešu.

(Blag. gospod Leopold Koprivšek,) c. kr. gimn. profesor stopi v pokoj in se preseli v Maribor. V dokaz posebnega spoštovanja priredila so mu narodna društva slavnosten sloves v Tučkovi gostilni, kterege se je obilo najodličnejšega občinstva udeležilo.

(† Leopoldina Hudovernik,) vdova po c. kr. sodnijskem pristavu v Novem mestu, umrla je dne 20. julija v Mariboru pri svojem sinu, preč. gosp. stolnem vikarju Ljudevit Hudovernik-u. Tudi gospoda Aleksander in Janko Hudovernik, kostanjeviški notar in not. kandidat sta sinova rajne. Pokojna je pri novomeščanih iz časa njenega tukajšnjega bivanja v blagem spominu.

(25letnica) blagoslovljenja zastave novo-meške meščanske garde vršila se je 15. julija. Slovesno sv. mašo so imeli na trgu pod mestno hišo, in jo je opravil mil. gosp. prošt dr. Seb. Elbert. Opoldne bil je slavnostni obed v Brunerjevi gostilni; udeležilo se ga je mnogo odlične gospode.

(Občinska volitev za Šmihel-Stopiče) dne 30. julija. Županom je bil izvoljen zopet gospod Josip Zure iz Kandije; svetovalcem gg.: Dular Janez iz Vavte vasi, Penca Janez iz Črmošnjic, Dular Josip iz Jurke vasi, Jeriček Josip iz Gor. Težke vode, Znanec Janez iz Šmihela, Windischer Josip iz Kandije, Pintar Franjo iz Kandije, Nagelj Mihael iz Smoline vasi, Plantan Anton iz Stranske vasi, Staniša Franc iz Vine vasi; odbornikom gg.: Peterlin Anton, župnik iz Šmihela, Dolenc Rihard iz Grma, Appe Janez iz Kandije, Kušlan Janez iz Kandije, Gačnik Janez iz Boričevega, Rozenberger Franc iz Gorenjih Lakovnic, Judež Janez iz Potovrha, Smuk Franc iz Smoline vasi, Avsec Franc iz Gotne vasi, Jakše Martin iz Mal. Podlubnja, Česenj Andrej, župnik iz Podgrada. Ambrožič Janez iz Grma, Zakrajšek Janez, župnik iz Vavte vasi, Fifold Janez iz Potoka, Plantan Franc iz Rumanje vasi, Porenta Jakob, župnik iz Stopič, Umek Martin iz Vel. Cerovca, Kovačič Anton iz Hriba, Kobe Janez iz Vrha p. D., Turk Franc iz Zajčji vrha,

Klemenčič Janez iz Hrušice; namestnikom pa gg.: Kastelic Jože iz Dovža, Kastelic Matija iz Vine vasi; Turk Anton iz Mal. Orehka, Šimc Jože iz Hrušice, Može Franc iz Stopič, Jeriček Jožef iz Črmošnjic, Pureber Franc iz Drgajnega sela, Može Janez iz Dol. Lakovnic, Luzar Gregor iz Potovrha, Hrovatič Franc iz Stranske vasi, Lenart Anton iz Smoline vasi, Avsec Josip iz Gotne vasi, Vrtačič Franc iz Žihovega sela, Knafelc Janez iz Šmihela, Pelko Franc iz Kandije, Zupančič Alojzij iz Regerče vasi, Muren Jože iz Sela p. Z., Hirn Janez iz Dolenje vasi, Cimermančič Jože iz Jurne vasi, Šober Janez iz Jurne vasi.

(Iz Semiča.) Županom izvoljen je g. Jakob Plut, svetovalcem Matija Plut, Matija Dajčman in Stefan Jakša.

(Vabilo.) Podružnica sv. Cirila in Metoda v Novem mestu priredi svoj občni zbor in društveno veselico s prijaznim sodelovanjem sl. dolenjskega pevskega društva in sl. godbe meščanske garde dne 11. avgusta t. l. zvečer ob 8. uri v gostilniških prostorih g. Ant. Tuček. Vabijo se uljudno č. pokrovitelji, člani in prijatelji društva k obilni udeležbi. Vstopnina 40 h za osebo. Načelnštvo.

(Vabilo) k III. rednemu občnemu zborovanju hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico, reg. zadruge z neom. zavezo, ki se bode vršilo dne 13. avgusta 1900 popoldne ob polu 2. uri. — Dnevni red: 1.) Letno poročilo načelnika. 2.) Poročilo nadzorništva. 3.) Predlog o razdelitvi čistega dobička. 4.) Nadomestna volitev funkcionarjev. 5.) Predlogi načelnštva. V slučaju, da je občno zborovanje nesklepčno, se bo zborovanje nadaljevalo v smislu pravil odd. XIX ob polu 3. uri, ne glede na število zborovalcev.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu juniju 1900 je 136 strank vložilo 87.805 K 54 h, 23 strank vzdignilo 42.814 K 21 h, torej več vložilo 44.991 K 33 h, 15 strankam se je izplačalo posojil 17.700 K, stanje vlog 1.498.865 K 25 h, denarni promet 321.164 K 72 h.

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca junija 112 bolnikov, koncem maja jih je ostalo 67, skupaj 179. Od teh se jih je ozdravilo 87, zboljalo 25, neozdravljena bila sta 2. Umrla sta 2 vsled jetike. V oskrbovanji ostalo jih je 63. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 1959.

(Katoliški shod.) Drugi teden se začno razpošiljati vstopnice za II. katol. shod. Udeležniki, kateri naj svojemu župniku naznajo udeležbo, naj povedo, hočejo biti vse tri dni ali le zadnji dan navzoči. Z oglasilom je poslati vstopnino: za vse tri dni 1 krono, samo za zadnji dan 50 h., za sklepni banket 3 krone, za tiskovno poročilo 1 krono. Naročnino sprejema blagajnik gosp. Alojzij Stare, župnik v pokoji in hišni posestnik v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 5. Naznani naj se tudi, ali žele udeleženci prenočišča.

(Družba sv. Cirila in Metoda) bo imela v sredo 1. avgusta XV. redno skupščino v Radovljici. Odhod iz Ljubljane v sredo ob 7. uri 17 minut.

(Slovenska umetniška razstava v Ljubljani) se otvori 15. septembra v mestnem domu. Odslej se je oglasilo 27 slikarjev, risarjev, kiparjev in arhitektov.

(Okrajna sodnija v Zatičini) preseli se z novim letom v Višnjo goro. Ob enem preseli se tje tudi davkarija.

(Shod volilcev) sklicuje gosp. dvorni svetnik Fr. Šuklje, državni poslanec za dolenska mesta, na saboto dne 4. avgusta ob polu 7. uri zvečer v dyorano Narodnega doma. Poročal bo gosp. dvorni svetnik prav temeljito in obširno o političnem položaju naše države, o državnozborskem delovanju i. t. d.

(Stoletnica Slomškega.) V dostojno proslavo stoletnice rojstva velikega slovanskega pisatelja, šolnika in narodnega buditelja A. M. Slomškega priredi se v njegovem rojstnem kraju na Ponikvi ob juž. žel. dne 5. avgusta t. l. vseslovenska slavnost, na katero vabi slavnostni odbor. — Vspored: 1. Zjutraj ob 6. uri 30 min. in ob 8. uri slovesen sprejem gostov na tukajšnjem kolodvoru. 2. Ob 10. uri slovesna sv. maša (celebrira mil. gosp. Fr. Ogradi, opat celjski), poje slav. celjsko pevsko društvo, spremlja oddelek celjske narodne godbe. 3. Ob 1. uri odkritje spominske plošče na tukajšnji šoli. 4. Ob 2. uri banket na vrtu g. F. Podgorška. 5. Ob 5. uri skupen izlet na Slomškov rojstni dom, nazaj gredé na grič sv. Ožbalta. 6. Ob 8. uri koncert. — Z ozirom na krajevne razmere se prosijo vsa sl. narodna društva kakor p. n. posamezni gostje, da javijo najpozneje do 1. avgusta svojo udeležitev, zlasti da se javijo dotlej za banket, kateremu je cena 2 K 40 v. — Soditi po pripravi in mnogobrojnih oglasih, obeta biti ta slavnost ena najlepših in največjih narodnih praznikov, kar jih je priredil zadnja leta slovenski narod. — Oglase sprejema in daje potrebna pojasnila pripravljalni odbor za Slomškovo slavnost na Ponikvi ob južni železnici, Štajersko. Te lepe slavnosti se hoče tudi vdeležiti premil. škof Josip Strossmayer.

(Na Savi pri Litiji) je 28. t. m. popoldanski brzovlak povozil 28 let staro dekle, ki je železniški tir čistila trave. Iz Ljubljane je prihajal tovorni vlak, ki se mu je umaknila, ali najbrž od prevelike vročine nekako omamljena ni zapazila, da isti čas prihaja od Zidanega mostu sem brzovlak. Ta jo je zadel ter vrgel s tako silo nekaj metrov daleč, da je bila takoj mrtva. Človek, pač ne veš, kje te zgrabi smrt.

(Izvoz živali.) V mesecu juniju so v Novem mestu in Trebnjem za izvoz naložili 864 kozlov, 803 kostrune, 422 prašičev, 26 telet, 15 krav in 3 vole. Večino teh živali so poslali na Tirolsko.

(Dobavni razpis.) C. kr. trgovinsko ministerstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici, da potrebuje družba peloponeških železnic za zgradbo železnične proge Pyrgos, Kyparissia-Meligala 130.000 hrastovih pragov (Schwellen). Zapečatenе ponudbe se sprejemajo do 13. septembra t. l. v pisarni: Compagnie de chemin de fer Piree-Athenes-Peloponnese, rue Themistocle, v Atenah. Natančnejši dobavni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, katera vpošlje na zahtevanje tudi prepise.

(Zbrane spise) gosp. Ivana Trdine, upok. profesorja v Novem mestu, izda založnik J. Schwentner v Ljubljani.

(Maron), krščanski deček z Libanona. To je naslov novi lepi knjižici, katera je s štirimi podobami okrašena, in kaj priporočljiva za šolske knjižnice, ali darila pridnim šolarjem. Založila jo je Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena 20 kr., vezani 30 kr.

(Zabavna knjižica) za slov. mladino. Ureja in izdaje Anton Kosi, učitelj v Središču. Te obče znane

in priljubljene knjižice izšel je IX. zvezek za ceno 15 kr., katerega, kakor prejšnje zvezke mladini toplo priporočamo.

Razne vesti.

* (Iz sovraštva do katoliške cerkve) razstrosila je judovska „Frankfurter Zeitung“ mnenje, da so francoski katoliški misijonarji provzročili upor Kitajcev proti tujcem. To je premišljena časnikarska laž. Katoliški misijonarji že od davnej delujejo na Kitajskem po besedah Zveličarjevih: „Pojdite in učite vse narode!“ Oznanjevali so mir v besedi in dejanju. Mnogo jih je mučeniško smrt storilo; prelili so kri za dokaz resnice, prelili so svojo lastno kri. Sovraštvo, katero bokserji gojijo proti tujcem, ono sovraštvo, katero je sedajne zmešujave, punt i. t. d. na Kitajskem provzročilo, nastalo je takrat, ko so bili Kitajci od Japoncev tepeni. Za tujce so Kitajci imeli Japonce; pozneje pa, ko so evropejske velevlasti gotove zahteve stavile na Kitajce, razširilo se je sovraštvo na vse Evropejce, tako na železnične delalce in uradnike kakor na misijonarje, posebno pa trgovce, kateri jih pridejo izkoriščati. Čemu tedaj sumiti in dolžiti misijonarje, če je pravi vzrok jasen.

* (Vojna moč vseh evropskih držav) v mirnih časih znaša 3.334.830 mož. Rusija ima 893.000 mož, Nemčija 596.465, Francija 574.364, Avstro-Ogrska 289.110, Italijanska 257.615, Turčija 220.000, Angleška 133.326, Španska 80.000, Rumunska 64.618, Belgijska 51.502, Bolgarska 42.522, Švedska z Norveško 38.804, Portugalska 31.804, Grška 25.333, Srbska 27.078, Nizozemsko 27.696, Dansko 9.796. Na Angleškem je od 146 moških prebivalcev 1 vojak, na Danskem od 111 moških 1 vojak, na Španskem od 106, na Švedskem z Norveško 87, na Nizozemskem 89, na Avstrijskem z Ogrsko 75, na Portugalskem 73, na Laškem 62, v Belgiji 61, na Ruskem 58, Grškem 52, Srbskem 48, Turškem 46, Romunskem 43, v Nemčiji 43, na Francozskem 34 in na 29 moških Bolgarcev eden vojak.

* (Državni dolgovi) vsih evropskih držav znašajo v goldinarjih 58.552 milijonov 700 tisoč. Koliko na posamezne države pride, povemo tu v okroglih milijonih. Angleška ima dolga 14.101 milijon. Francoska 9.723 milijonov, Rusija 7.881 milijon. Nemčija 7.658 mil. Italija 6.173 mil. Španija 4.886 mil. Avstrija 4.437 mil. Ogrska 2.525 mil. Turčija 1.594 mil. Portugalska 1.303 mil. Belgija 1.266 mil. Nizozemska 1.161 mil. Rumunska 629 mil. Grška 389 mil. Srbska 200 mil. Švedska in Norveška 191 mil. Švica 144 mil. Bolgarska 141 mil. Danska 92 mil. Luksemburg 5 mil. Črnagora 1 milijon. V Evropi štejejo sedaj 385 mil. 678 tisoč prebivalcev, torej ima vsak Evropejec pretek 152 gld. dolga, po posamnih državah pa pride na vsacega Angleža 349 gld., na vsacega Španca 275 gld., Turka 262 gld., Francoza 252 gld., Portugalca 232 gld., Nizozemca 228 gld., Italijana 194 gld., Belgijca 190 gld., Grka 160 gld., Avstrijca 154½ gld., Nemca 142 gld., Romunca 112 gld., Ogra 107 gld., Srba 83 gld., Rusa 74 gld., Švicarja 45 gld., Bolgarca 43 gld., Danca 40 gld., Luksemburžana 27 gld., Šveda 25 gld. in na vsacega Črnogorca 5 gld.

Lotarijske številke.

Trst	14. julija	22	74	31	21	77
Gradec	21. „	5	12	2	26	34
Trst	28. „	26	87	8	71	82

Oklic.Firm 80.
Gen. I.—7/8.

Podpisana okrožna, kakor trgovska sodnija naznanja, da so se v zadrufnem registru pri obstoječej tvrdki „Posojilnica v Ribnici, registrovana zadruga z omejeno zavezo“ izvršili sledeči vpisi:

1. na podlagi zapisnika ob obnem zboru z dne 17. junija t. l. sprememba nekaterih določeb zadrufnih pravil, posebno § 2, ki se zdaj glasi:

Zadruga ima namen zboljšati gospodarske razmere svojih članov in v to svrho:

- a) prejemati hranilne vloge na obresti,
- b) dajati posojila svojim zadrufnikom,
- c) dobivati si denarna sredstva s svojim zadrufnim kreditom.

2. izbris izstopivšega uda načelstva g. Franc. Pirker-ja.

3. vpis novoizvoljenih udov načelstva gg.: Franc. Picek, Dr. Anton Schiffer in Anton Rudesch.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, odd. IV.,
dne 11. julija 1900.

Oklic.Firm. 83.
Gen. I.—41/6.

Podpisana okrožna sodnija, kakor trgovska sodnija daje na znanje, da se je v zadrufnem registru pri obstoječej tvrdki „Kmetijsko društvo v Žužemberku, registrovana zadruga z omejeno zavezo“ izvršil vpis pri obnem zboru dne 29. junija 1900 prejetih prenarejenih pravil, iz katerih se posebej objavljajo nastopne določe:

1. po § 2. je namen zadrufe:

- a) razpečavati in predelavati kmetijske pridelke in obrtne izdelke svojih udov;
- b) oskrbovati svojim udom gospodarske, obrtne in gospodinske potrebščine vsake vrste;
- c) ustanovljati in vzdrževati zadrufna skladišča v dosego pod a in b navedenih smotrov,
- d) pospeševati sploh kmetijsko gospodarstvo svojih udov, zlasti s tem, da:

1. snuje naprave in naredbe v povzdigo kmetijstva in domače obrti svojih udov,

2. daje v gospodarskih zaevah svojim članom svete,

3. prireja podučne gospodarske shode ter izdaja primerne knjige in tiskovine,

4. se primernim potom pri zakonodavnih državnih in samoupravnih oblastnih poteza za kmetijstvu koristne zakone, naredbe in naprave,

5. deli svojim udom javna priznanja, odlikovanja in darila za posebno hvale vredna prizadevanja in vspehe na polju kmetijstva in domače kmetijske obrti — ali pa si prizadeva, taka priznanja, odlikovanja in darila doseči za svoje ude pri drugih pristojnih faktorjih. —

Med „kmetijske pridelke“ in „gospodarske potrebščine“ v smislu pod a in b spada zlasti tudi živina vsake vrste.

Pod b navedene potrebščine svojih udov pokriva zadruga bodisi z nabavljanjem pri založnikih, ali pa z lastnimi izdelki.

2. Načelstvo obstoji iz načelnika, njega namestnika in sedmero odbornikov ter se voli za tri leta (§ 20.)

3. Javna razglasila zadrufe se vršijo po jedenkratnem objavljenju v glasilu gospodarske zveze „Narodni gospodar“, ki izhaja v Ljubljani. Načelstvu je svobodno, razglašati vrhu tega še v drugih listih in zadrufnikom — v posebno važnih slučajih — dostaviti posebna pismena obvestila. —

Načelstvo zglasuje svoje sklepe po potrebi z oznanili v uradnici nabitimi, ali pa tudi v zadrufnem glasilu (§§ 18 in 23).

Razglasila v imenu zadrufe izhajajo pod zadrufno tvrdko in se podpisujejo po dveh udih načelstva.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, odd. III.,
dne 11. julija 1900.

Izjava.

Ker je podpisano izdalo za g. Perko Ivana, učitelja v Zagradcu pri Žužemberku zelo žaljivo ulogo na c. kr. okr. sodišče v Žužemberku in na vis. c. kr. dež. šolski svet v Ljubljani o priliki napada in težke telesne poškodbe na njegovo osebo z dne 21. apr. 1900, obžaluje podpisano ta čin, kajti imenovani je v občini sploh čislán in spoštovan. — Slabe priče so županstvo zapeljale.

Županstvo občine Zagradec,
dne 21. julija 1900.

(172)

Papež.

Vabilo!

Državni poslanec za dolenska mesta, gospod dvorni svetnik Šuklje sklical je na saboto, dne 4. avgusta t. l. ob 6½ uri zvečer

shod volilcev

v dvorano „Narodnega doma“ v Rudolfovem, da svojim volilcem poroča o državnozborskem delovanju in o političnem položaju.

Podpisano županstvo vabi toraj volilce volilnega okraja na ta shod s prošnjo, da blagovolijo udeležiti se ga prav mnogobrojno.

Mestno županstvo v Rudolfovem,
dne 29. julija 1900.

(177)

Dr. Schegula.

Prodajalna v najem.

Prodajalna na najbolšem prostoru v Žužemberku št. 33 se da v najem. — Več se izve pri lastnici Ani Slanc v Žužemberku.

(171—1)

Učenec v poduk v prodajalno s železnino in špecerijskim blagom se takoj sprejme pri Adolf Gustinu v Novem mestu.

(173—1)

Hiša na prodaj.

Radi preselitve je hiša na prodaj v Črnomlju na glavnem trgu na voglu, prav pripravna za vsako trgovino, v kateri je bila več let klobučarska prodajalna. Pogoji so prav ugodni. — Tik omenjene hiše

je tudi še druga hiša na prodaj,

pri kateri se nahaja za prvo hišo prav ugoden in velik stavbeni prostor. — Vse natančneje se izve pri Davorin Franciču v Novem mestu.

(114—3)

Vino na prodaj

(180—1)

V grajščini Pogance pri Novem mestu je na prodaj pravo neponarejeno belo vino,

● ● ● hektoliter po 25 gld.

Deklico od 18 do 25 let staro, če tudi ne popolnoma izurjeno, sprejemem takoj v svojo prodajalnico z mešanim blagom proti primerni plači po dogovoru. Ponudbe pod št. 1000. Pošta Vipava.

(179—1)

Hiša na prodaj.

V Rudolfovem poleg stare vojašnice ali na novo zgrajene justične palače, katera obstoji iz 4 sob, 2 vrtov, kuhinje in 2 kleti, svinjaka in drvarnice, do iste vodijo 4 ulice in je jako pripravna za krémarski obrt, v kateri se je že veliko let nahajal.

Natančna pojasnila se dobi pri lastniku gosp. Karl Duller ju, v Leobnu (Ljubno) Josefě. Gor. Štaj.

Na prodaj iz proste roke

HIŠA

v Žabji vasi št. 29 z vrtom in kozolcem.
Vse je v dobrem redu. — Več pove lastnik ravno tam.

Na prodaj je posestvo!

Zidana hiša, lepi zidani obokani hlevi, oboje z opeko pokrito, novi svinjaki z opeko pokriti in dvojnat kozolec z desetimi štanti, vse v dobrem stanu. Poleg tega od 10 do 20 oralov prav dobrih njiv, ravno toliko izvrstnih travnikov in 20 oralov ali več lepega gozda. Vsa zemljišča leže v ravnini okoli hiše.

Dalje je na prodaj sedem oralov prav izvrstnega travnika, kateri leži pri vasi Hudeje, blizu okrajne ceste iz Novega mesta v Škocjan.

Končno je na prodaj več gozdnih parcel blizu Škocjana. — Več se izve

pri oskrbnistvu grajščine v Radelci
pošta Bučka na Dolenjskem.

Lepo lahko kočijo

v dobrem stanu proda A. Gatsch, trgovec v
Kostanjevici. (162—2).

Učenca od 14 do 16 let starega, ki ima veselje do pekarije sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Franc Springer, pek v Trebnjem. (175 1)

Prodajalna

v Novem mestu na glavnem trgu št. 92. je takoj oddati. Več se izve ravno tam. (176—1)

Hiša na prodaj v Žabji vasi 5 minut od Novega mesta. — Zraven je tudi zemljišče za sedem mernikov posetje. Zadnja cena je 650 gl. | Več se izve pri I. Koba-tu v Žabji vasi. (169)

Dečka 13—14 let starega sprejme takoj v poduk L. Cigler, čevljarski mojster, Rudolfovo. Tesarska ulica št. 166.

Podobar in pozlatar

FRANC CIBER

se priporoča

prečastiti duhovščini
in slavnemu občinstvu

za razna dela in poprave v tej stroki

Stanuje v Novem mestu
Ljubljanska cesta št. 41.

V grajščini Bajnof pri
Novem mestu je na prodaj

več vina
domačega pridelka.

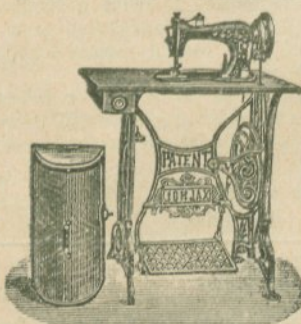
Manj kakor
polovnjak se ne
oddaja.

Hiša je na prodaj iz proste roke v Žabji vasi št. 17, pet minut od Novega mesta. Obstoja iz treh sob, kuhinje s štedilnikom, prodajalnice, novo zidanega hleva in dveh svinjakov; poleg hiše je tudi lep sadni vrt. Cena 1700 gl. — Več se izve ravno tam.

Na prodaj je lepa domačija

z vsem gospodarskim poslopjem in velikim sadnim vrtom; zraven vrta je njiva za štiri mernike posetje. Vse to se nahaja na Dol. Težki vodi št. 6, na lepi priliki tik nove in stare ceste. Več se izve ravno tam.

Učenec poštenih starišev sin, ki je vsaj nekaj razredov srednjih ali vsaj meščanskih šol dovršil ter je več slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Franc Paulin-a v Št. Rupertu na Dolenjskem.

Janez Jax-a

najstarejša
in največja
tovarniška zaloga

šivalnih strojev

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Zastopnik za Dolenjsko
Friderik Skušek,

trgovec v Metliki. (210—24)

P. T.

Za Novomesto in okolico!

Podpisani priporočam svojo zalogo marcne in vležane pive v sodčkih in steklenicah, iz Steinfeldske pivovarne bratov Reininghaus v Gradcu. Povekšale so se tudi ledenice in sem dobro preskrbljen z ledom tako, da lahko tudi zunanjim gostilničarjem postrežem z ohlajeno pivo in z ledom.

Vsojam si slavnemu občinstvu in p. n. gostilničarjem naznaniti, da sem letos poleg zaloge pive vstanovil tudi vinsko trgovino na debelo.

Imam v zalogi pristna naravna črna in bela Istrijanska kakor tudi različna Dolenjska in Štajerska vina, vsi po jako nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Jakar.

V hiši kat. društva rokodelskih pomočnikov, št. 171 v Novem mestu se odda 1. avgusta

stanovanje

(119-6)

v prvem nadstropju, obstoječe iz treh sob i. dr.

Posestvo na prodaj

v Gornjem Kotu pri Dvoru, obstoječe iz hiše, travnika, vinograda in njive. — Natančneje se izve pri Janezu Mirti v Rudolfovom.

(161-2)

P. n.

Slavnemu občinstvu najljubšeje naznanjam, da sem izročil

mojo brivnico

mojemu sorodniku in dosedanjemu pomočniku I. A. Svetecu-ter se najiskreneje zahvaljujem za mi izkazano zaupanje in mnogobrojni obisk.

Z vsem spoštovanjem

Gustav Hamann,
brivec.

P. n.

Vsojam si slavno občinstvo obvestiti, da sem prevzel s 1. Julijem od gospoda Gustav Hamann-a

brivnico

v Novem mestu na Glavnem trgu h. št. 95

in da bodem moj brivni salon po najnovejšem higieničnem sistemu uredil ter se potrudil, p. n. občinstvu kar najhitreje mogoče postreči.

Izdeloval bodem tudi vsa vlasolarska dela po najnižjih cenah in imel vedno v zalogi

najfinejša mila in dišave.

V nadi, da me sl. občinstvo blagovoli z mnogobrojnimi obiskom v tem podpirati se priporočam z vsem spoštovanjem

(140-3)

I. A. Svetec,
brivec v Novem mestu.**Energičnega oskrbnika**

išče večje gospodarstvo, kateri mora biti primerne starosti, v poljedelstvu in kletarstvu popolnoma izurjen in pisave zmožen. — Nadalje dobro izurjeno

hišno oskrbnico,

tudi primerne starosti, z dobrimi spričevali. Oba morata biti samskega stanu. — Več pove upravništvo tega lista

(160-2)

Trgovskega učenca,

s primernimi šolskimi vednostmi sprejme F. Skušek v Metliki.

(158-2)

Stanovanje v Novem mestu na Vel. trgu št. 46 je takoj za oddati za letno najmarino 330 gld:

(136-4)

Iz največje
tovarne na-
grobnih vencev

in

veliko zalogo
manufakturnega blaga

priporoča

!prav po nizki ceni!

tvrdba P. Muhvič.

(145-3)

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

pisarna na kongresnem trgu h. št. 14.

tik cerkve v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se obrestovanje pretrgalo.

(38—13)

Deček

16 let star, zmožen za pekovsko obrt, sprejme se v
poduk v Ljubljani Več se izve v Novem mestu, Ljub-
ljanska cesta št. 105.

(61—9)

Hiša v Novem mestu.

Proda se zidana z opeko krita hiša v Novem mestu,
ki je pripravna za kacega uradnika ali penzionista.
— Več pove upravnništvo tega lista.

(148—3)

Hiša na prodaj blizu železnega mosta

v Kandiji hiš. št. 29.
Ista obstoji iz petih sob, kleti, špaize, hleva in drvar-
nice; k hiši pripada vrt, ki meri 1000 $\square m$, in tri
njive, petdeset korakov oddaljene od hiše. — Več se
izve pri Franc Pelko-tu, mizarju v Kandiji štev. 5,
pošta Novo mesto.

(129—5)

Vino na prodaj

različne kakovosti, po raznih cenah, tudi v manjših
množinah v gradu Volavče pri Št. Jerneju.

(135—4)

Namam, da imam v zalogi
vedno frišno in trpešno blago
vsake vrste za častite gospode
duhovnike.

Tudi slav. p. n. občinstvu na-
znanjam, da imam v zalogi vsake
vrste moderne štofe ter tudi nepre-
močljiv tirolski ločen za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke
vsake velikosti za gospode in dečke
po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporočam se pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno

talarje, površnike itd.

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko
spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se pred. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenje-
nimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako
naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno

krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zatorej se jamči za elegantno,
lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka
v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

